

f. Ets. paa en almindelig Landkommune, vil den i Almindelighed blive nødt til at antage og betale en Jurist for at lave den Vedtægt, thi det vil langt overstige, hvad den selv formaar at gøre. Vedtægten skal jo nemlig omhandle en Mængde forskellige Ting, Valgregler, Regler for Valgbehandlingen o. s. v., den skal indeholde forskellige andre Meddelelser, muligvis ogsaa, saa vidt jeg forstod, en hel Del Regler om Processformen, der skal bruges, og det er altsammen Ting, som jeg ingenlunde tror, at man kan overlade til en almindelig Kommunalbestyrelse at gøre. Dernæst kan det jo heller ikke gaa an, at der bliver for stor Forskellighed, det er Ting, der bør være nogenlunde ens over det hele Land. Derfor er det min Opfattelse, at det vilde være meget simplere og naturligere at henlægge Afgørelsen af Spørgsmaalet, om en Arbejdsret skal oprettes eller ikke, samt Affattelsen af Vedtægten og de andre Ting, der i den Henseende skulle gøres, til selve Centralregeringen, eller til større kommunale Kredse. Men jeg er tilbøjelig til at tro, at her i vort Land vil det hele saa saa smaa Dimensioner, at der ikke vil være nogen Betænknelighed ved at henlægge det til Centralregeringen, thi der er vel ingen Grund til at tro — som ogsaa den ærede Forslagsstiller bemærkede — at der i en overskuelig Fremtid vil blive mere end nogle saa Arbejdsretter her i Landet, og andre Landes Eksempel taler jo egentlig heller ikke for, at der vil blive synderlig flere. I det Skrift, som den ærede Taler paaberaabte, af Kandidat Trap, oplyses der, at der i Tyskland i 1889 var 77 Arbejdsretter, og naar vi saa betænke, at Tyskland har 40 Millioner Mennesker, hvor imod vi kun have 2 Millioner, saa vil det, hvis vi vilde overføre det samme Forhold paa os, sige, at vi vilde saa 2 à 3, og saa bliver der endda herved at bemærke, at der i Tyskland vistnok er en forholdsvis større Del af Befolkningen, der beskæftiger sig med og ernærer sig ved Industri end her i Danmark. Jeg vil derfor tilraade som en Fremgangsmaade, der i mange Henseender vil simplificere det, at det overlades til Centralregeringen eller i al Fald til større kommunale Kredse at afgøre, om saadanne Arbejdsretter skulle oprettes eller ikke. Der kunde herved naturligvis gerne tages Hensyn til Ønsker, fremsatte af Arbejdsgivere og Arbejdere i en Kommune, ligesom der ogsaa efter min Mening først og fremmest bør ses hen til, om virkelig Specialunderskab behøves for at afgøre de Sager, som Taler er om. Paa den Maade synes jeg, det maatte stilles. Derved kommer man ogsaa ud over dette overmaade ubestemte, som

der staar i Forslagets § 1: Naar Arbejdsgivere og Arbejdere i en Kommune hos dennes Bestyrelse andrage derpaa. Ja, hvor mange Arbejdsgivere og Arbejdere skal der være? Jeg indrømmer, det er umuligt at sætte et Tal, men paa den anden Side, at nogle ganske saa paa hvert Sted forlange det, er jo ikke nogen tilstrækkelig Grund til at sætte det hele Apparat i Bevægelse.

Dernæst skal jeg tillade mig at gøre nogle Bemærkninger med Hensyn til den Maade, hvorpaa disse Arbejdsretter efter Forslaget skalde komme frem. Det er slet ikke min Mening i saa Henseende at ville sige noget principielt imod Tanken. Det er vist rigtigt, at det maa ske paa den Maade, at der kommer en Formand, som vel altsaa i Reglen maa være en Jurist, for han skalde altsaa bestyre alt det, der bliver det retslige, det processuelle, og ved den egentlige Doms Afgørelse skalde der saa være dels en eller flere Bisidder fra begge Sider, fra Arbejdsgiverens Side og fra Arbejdernes Side, og de skalde være et lige Antal. Det er vist en Ting, der ikke kan siges noget imod, det er jo kun at dele Sol og Bånd lige. Men med Hensyn til Bestemmelserne om Gennemførelsen er der enkelte Ting, som dog forekomme mig at være i al Fald tvivlsomme, og hvor en nærmere Forklaring og nærmere Udførelse maatte blive nødvendigt. Jeg skal kun bemærke med Hensyn til § 3 — det er rene Detailler, som jeg betragter nærmere som et Kuriosum — at medens jo Forslagsstilleren er meget liberal i Retning af modtagen Fattighjælp, idet han nemlig der tillader, at Folk kunne være endogsaa Medlemmer af Retten, naar de kun ikke have modtaget Fattighjælp i de sidste 2 Aar — medens den almindelige Lovgivnings Bestemmelse i saa Henseende jo er 5 Aar — medens han altsaa er meget liberal i den Retning, er han efter min Mening paa det andet Punkt drakonisk streng, for saa vidt man aldrig kan blive Medlem af Arbejdsretten, naar man har været domfældt for Brud paa en Arbejdskontrakt. Det hører efter min Mening til de Ting, som ikke alene maatte tilgives i det kommende Liv, men ogsaa i dette, at man en Gang er kommen til at gøre Brud paa en Arbejdskontrakt. Thi hvad vil det sige, at gøre Brud paa en Arbejdskontrakt? det vil jo i mange Tilfælde kun sige, at have forskellig Opfattelse af Kontraktens Betydning og Indhold. Naar der foreligger en Kontrakt imellem Folk, kan det let hænde, at den ene mener, den maa forstås paa en Maade, der stærker ham visse Rettigheder, og at den anden mener,